

Uzaicinot draugus no Līgatnes, Vecpiebalgas un Mālpils, Dzērbenes – Taurenas koris “Pie Gaujas” nosvinēja 40 darbības gadu jubileju.

Nolemj un nodibina

1984.gada kaimiņu kopsaimniecību vadītāji Jānis Kinna Dzērbenē un Roberts Dilba Taurenē nolēma – jādibina vienots koris. Par diriģenti uzaicināja Astrīdu Grandavu. “Uz pirmajiem diviem mēģinājumiem nebiju, bet trešajā, 27.martā, kopsaimniecības bija saklājušas galdu koristiem, sveicot ar kora nodibināšanu. Tur netrūka nekā, bija cepeši un kāposti. Tā bija oficiāla kolektīva dibināšanas balī,” atceras Mārite Ozolante, kuru koristi dēvē par kora mammu. Viņa pastāsta, ka tolaik korī kārtība bijusi stingra – ja kāds kolhoznieks neatnāca uz mēģinājumu, priekšsēdētājs izsauca sniegt paskaidrojumus. Viss vienkārši – ja neiesi uz kori, prēmijas nebūs.

Koristiem bija diskusija, kādu vārdu dot korim. Izskanējis “Atmoda”, bet vairākums vienotās – būs “Pie Gaujas”. Tam arī bija pamats, jo korī dziedāja un aizvien dzied arī kaimiņi no Skujenes, Kaives, Zosēniem, Vecpiebalgas, Drustiem. Pirmajos gados “Pie Gaujas” apvienoja ap 70 dziedātājiem.

1985. gada Dziesmu svētku dalībnieku vidū bija arī Dzērbenes – Taurenas koris. Būšana Dziesmu svētkos bija notikums katra korista dzīvē. Olga Kampāne pastāsta, ka drīz pēc tam kora dzīvē bijis brīdis, kad tas sašķēlās. Taurenēši bija pārliecināti, ka viņiem var būt savs koris. “Ne viens vien taurenietis palika uzticīgs “Pie Gaujas”, kas darbojās Dzērbenē. Pēc dažām sezonām jaunais koris darbību pārtrauca un koristi atnāca pie mums,” atmiņās kavējas O.Kampāne.

M.Ozolante uzsver, ka 40 gadus koris gan kāpis kalnā, gan dažus solus spēris leju. Šajos gados “Pie Gaujas” diriģenti bijuši Astrīda Grandava, Aivars Klaviņš, Dina Eglīte, Dace un Tālis Narvili, Ivars un Anitra Rauši, Ilze Krūmiņa. Katrs atstājis kaut ko no sava muzikālā rokraksta.

“A. Grandava ielika pamatu,” uzsver koriste Līgita Ridūze. Viņa dzied visus 40 gadus. No 2001.gada “Pie Gaujas” ir Solveiņas Vītoliņas koris. “Strādāt ar Solveigu ir prieks. Mums jātur kvalitātes līnija. Paralēli obligātajam repertuāram iestudējam koncertprogrammas,” teic L.Ridūze. Viņa uz kora mēģinājumiem brauc no Madlienas, jo vēlas dziedāt savā korī, būt starp savējiem.

Būt Mežaparkā

Katrs korists grib nokļūt Dziesmu svētkos. Lauciniekiem tas nebūt nav tik vienkārši, īpaši, ja sava saimniecība. M.Ozolante atceras, kārtējoreiz aizbrauca uz svētkiem, mājās palika pļava ar nopļautu sienu. “Domāju, ka gan

“Pie Gaujas” skanīgi gadi

◆ JUBILĀRI. Koris “Pie Gaujas” 40. jubilejas koncertā.

jau pa nedēļu izžūs, bet Dzērbenē vienu dienu lija, tad saule, un tā visu Dziesmu svētku nedēļu. Atbraucu mājās, tikko aizgāju gulēt, jau vīrs ceļ augšā, jāiet grābt sienu. Bija pēdējie zārdi, mākoņi nāk virsū. Sarāvām, kaut sāka līt. Nākamajā rītā atkal ārdījām dažus zārdus un krāvām no jauna. Ziemā, kā gadījās tumšāks siens, tā vīrs teica: “Nuja, tas jau tas Dziesmu svētku siens.”

Korī dziedāja gan Olga, gan vīrs. “Kad koris pirmoreiz brauca uz Dziesmu svētkiem, abi nevarējām tikt, jo saimniecībā bija govys. Paliku mājās. Kad vīrs atgriezās, viņš teica: “Vienreiz izbaudīju, uz nākamajiem brauksi tu. Tā arī visos nākamajos esmu bijusi. Viņš atbalsta, atved, vienmēr pēc mēģinājuma painteresējas, kā dziesmas skanēja,” pastāsta Olga.

Mārite atzīst, lai izturētu Dziesmu svētkus, jābūt stipram. Nostāvēt estrādē, aiziet no tramvaja līdz estrādei ir ļoti grūti. “Gandarījums ir neatsverams. Īpaši to novērtē tie, kuri bijuši vairākos svētkos. Tur ir jābūt! Nevaru aizmirst sajūtas, kad estrādē pirmoreiz skanēja “Mūsu tēvs debesīs...” Bija pilnīgs kļums, un skanēja dziesma,” atmiņās kavējas Mārite.

Viņa atgādina, ka 40 gadus dziedātas daudzas un dažādas dziesmas. “Daža sākumā nepatīk, bet, kad iemācies un tā skan, izrādās brīnišķīga,” pārdomās dalās dzērbeniete. L.Ridūze atceras, kā reiz, atgriežoties no Dziesmu svētkiem, visu ceļu dziedājuši. Tad vidusskolas internātā vēl līdz septiņiem rītā. Negribējās, lai svētki beidzas.

Esi savējais

Katram koristam ceļš uz kori “Pie Gaujas” savs. Bet uz palikšanu. Vairāk nekā 20 gadus korī dzied Egons Veidemanis no Skujenes. “Dziedāju vīru korī “Cēsis”, bet saplīsa mašīna, un uz mēģinājumiem netiku. Tā kā vairāki skujenieši brauca uz Taureni, pievienojos. Koris ir ģimenisks.

Ja gribas braukt uz mēģinājumu gan koristi, gan diriģentei, tad viss kārtībā. Un mums tā ir,” saka Egons. Taurenietis Juris Brīvība korī ir ilgus gadus. Arī viņš uzsver draudzīgumu, kas valda kolektīvā. “Koris ir pieredzējis. Kodols, ap 15 koristu, nav gadiem mainījies. Kovida laikā domājām, kas būs, kā atsāksim, viss bija kārtībā. Arī pēc Dziesmu svētkiem neesam palikuši mazāk,” stāsta Juris. Arī Arnis Žagars korī dzied 25 gadus. “Būtiski, ka korī ir labas cilvēciskās attiecības, nav augstspātības un ir augsta mākslinieciskās kvalitātes līnija,” teic Arnis.

Dzērbeniete Ērikai Mālderei savs stāsts. “Gāju Dzērbenē pa ielu, iepazinos ar tuvāko kaimiņi Mārti. Viņa uzreiz pajautāja: “Tu dzied?” Protams, visu mūžu tas patīcis, esmu dziedājusi folkloras kopās. Izrādījās, viņa ir kora mamma. Māju nopirku no saimnieces, kura arī dziedāja korī, viņa teica: “Korī stāvēsi blakus.” Tā arī bija. Mūža nogrieznis katram savs, un korī satiekas dažādākie cilvēki, kuri saprotas, kuriem patīk dziedāt un ir kopīgs mērķis,” saka Ērika un uzsver, ka koris iemācījis, ko nozīmē būt lielā kolektīvā. “Atceros, pirms koncerta pienāca Mārite, paskatījās uz mani: “Kas tā par lūpu krāsu, jābūt kārtīgai sarkanai. Biju šokā, ka man saka, kā jākrāso lūpas, pie tam sarkanas, bet jāvos. Zeķubiksēm jābūt miesas krāsā. Ja nav, Mārite aizrāda. Esam vienots kolektīvs,” pastāsta Ērika.

Dzērbenietis Andris Sakss korī dziedāja gadsimtu mijā, tad pārcēlās uz Rīgu. Kad ģimene atgriezās, sieva Dagnija aizgāja uz kora mēģinājumu. “Domājām, ja būs tāds lauku korītis, tad neiesaistīsimies. Viņa atnāca pēc pirmā mēģinājuma – nē, ir kārtīga dziedāšana, visu ņem nopietni,” atceras Andris. Korī dzied arī abu vecākie dēli.

Toms mācījās 8.klasē, bija nogrēkojies, un vecāki pateica, lai visu nokārtotu, ies līdz uz kori. “Pirmais, otrais mēģinājums, redzējām, ka viņam iepatikās. Vairs nebija jāatgādina, kad mēģinā-

jums,” stāsta Andris. Toms atklāj, ka sākumā bijusi sajūta – ko es te maziņš, pie vīriem. “Dziedāju, un viss notika, uzreiz pieņēma, nebija tā, ka sēžu viens malīnā. Katrā kolektīvā iesaistoties, taču sākumā nezini, kā izturēties,” stāsta Toms. Kad mācījās Cēsīs, arī, ja vien varēja, brauca uz mēģinājumiem, koncertiem. “Man lielāku prieku dod nevis mūzikas klausīšanās, bet pašam to izpildīt. Kad dziedī un sanāk, ir prieks,” bilst Toms.

Kopā ar Tomu korī tika iesaistīti vēl citi skolēni. “Tā jau šķiet, ko pieaugušo korī darīt bērniem. Ja viņus pieņemam, viņi ir te un labi jūtas. Puiši ir starp vīriem, sasveicinoties paspiežam cits citam roku, meitenes ir starp sievietēm, visi kopā vienā korī,” saka Andris un uzsver, ka pēc pamatskolas viņi labprāt iesaistās citos koros. Patlaban “Pie Gaujas” dzied pieci skolēni un teju desmit tuvējo izglītības iestāžu pedagogi.

“Korim ir liela nozīme personības veidošanā. Te nevar būt paviršs. Visu mēģinājumu diriģente tur spriedzē, nevar atslābt. Šis laiks ir piepildīts. Ja uz vienu mēģinājumu neesi bijis, pārdzīvo, vai spēsi tikt līdz pārejiem. Kad strādājam, tad strādājam, bet, kad atpūšamies, tad ar pilnu krūti,” pārdomās dalās Dagnija Saksa.

A.Sakss uzsver, ka koris vieno kaimiņu pagastus, un tas svarīgi, domājot par lauku nākotni.

Laiks atpūtai

Koristi ir pārliecināti, ka par kora dažādiem piedzīvojumiem, tradīcijām varētu uzrakstīt grāmatu. Notikumos nopietnība mijas ar ēvērglībām, dziesmas ar sarunām un kopā būšanu ar draugiem.

Pirms pieciem gadiem “Pie Gaujas” aicināja draugus uz sadziedāšanos “Dzīvo pie Gaujas, dziedī par Gauju”. “Meklējām dziesmas par Gauju. Lapa ar nosaukumiem aprakstīta no abām pusēm. Tās noteikti nav visas,”

stāsta diriģente Solveiga Vītoliņa. Trīs reizes Taurenas estrādē izskanējušas kora dziedātās dziesmas par Gauju. Pandēmijas pavasaros tas izpalika. Septiņas pēc “Pie Gaujas” iniciatīvas tika aranžētas korim, izveidota arī fonogramma. Satikšanās Gaujmalā nav tikai dziedāšana, arī makšķerēšana, stāstu stāstīšana, pļosta laišana Gaujā un ballēšana.

Diriģente atzīst, ka pēc ierobežojumiem uzmundrinājums bija piedalīšanās koncertuzvedumā “Dziesma dejo, Deja skan”. “Tā bija iespēja iziet no mājām, būt Sidraba birzī un doties ceļā uz Dziesmu svētkiem,” stāsta S.Vītoliņa.

Pēc katras skates koristi brauc uz pirti, kā paši smeļ, reizi gadā taču jānomazgājas. Jānos koris dzied zem Dzērbenes ozola. Ilggadējiem dziedātājiem aizvien neaizmirstams ir brauciens uz konkursu Slovēnijā. Kā leģendu ne tikai “Pie Gaujas” koristi stāsta par kādas sadziedāšanās otro daļu Līgatnē. “Vīri sasita kasti kā zārku. Modrīte Antāne bija ar mieru gulties kastē. Kastei apkārt salikām sveces, paši, turot sveces rokās, sastājamies apkārt un kā svinīgā ceremonijā gājām iekšā zālē, dziedot “Es zārkā gulēdams...”. Pārsteigums draugiem bija izdevies. Modrīte izkāpa no zārka, un tad sākās jautrība,” atminas M.Ozolante.

Līgatnes pagasta kora diriģents Mārcis Katajs atzīst, ka “Pie Gaujas” vienmēr pratis pārsteigt, paraut citus līdzī daudzās ēvērglībās. “Korī jūtam kolektīva gars. Varu tikai apbrīnot šo kori, tajā ir darbspars, lai būtu starp labākajiem, un prasme, kopā esot, iegūt jaunus spēkus,” teic M.Katajs.

Viss turpinās

“Pie Gaujas” jubilejā sveica citi Taurenas un Dzērbenes kolektīvi – senioru deju kolektīvs “Juveris”, Taurenas teātris, stāstnieku pulciņš, klubīnš “Randiņš”. Arī dziedošā Saksa ģimene – Dagnija un Andris un četri bērni. Apsveikumu bija sagādājuši koristi – Dzērbenes skolas skolēni. Koristi vēltīja pateicības vārdus diriģentei S. Vītoliņai un koncertmeistarei, ērgelniecei Aijai Zingītei. Jubilejas koncerts izskanēja ar kopīgi dziedātām “Vecpiebalgas ūdensrožiem”.

““Pie Gaujas” ar koncertiem jubileju svinēs visu gadu,” atklāja diriģente. Viņas vadītajam Mālpils korim “Mergupe” šogad 150 gadu jubileja, un kopā ar “Pie Gaujas” tiek iestudētas Jāņa Lūsēna dziesmas “Kā maigi dzelošs rožu krūms” un Riharda Dubras mesa. Koncerti izskanēs Rīgas Krusta baznīcā un Cēsu Jāņa baznīcā.

“Viss turpinās. Vienmēr, jebkurā situācijā, galvu augšā, to es mācos no koristiem. Viņi apzinās “Pie Gaujas” vērtību. Koris ir kas vairāk par ikdienu,” saka diriģente. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA “Cēsu Druva”.